

Nr 12.

Kungl. Maj:ts nådiga proposition till riksdagen angående extra krigstidstillägg för senare halvåret av 1918 åt lärare vid de av landsting och av städer, som icke deltaga i landsting, underhållna småskoleseminarierna; given Stockholms slott den 25 oktober 1918.

Under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över ecklesiastikärenden för denna dag vill Kungl. Maj:t härmed föreslå riksdagen att *dels* för beredande av extra krigstidstillägg för tiden från och med den 1 juli till och med den 31 december 1918 åt sådana befattningshavare, som avses i Kungl. Maj:ts kungörelse den 11 december 1917 (Svensk författningssamling nr 850) angående tillfällig löneförbättring för år 1918 åt lärare vid de av landsting och av städer, som icke deltaga i landsting, underhållna småskoleseminarierna, å *extra tilläggsstat* för år 1918 under åttonde huvudtiteln anvisa ett förslagsanslag å 10,000 kronor;

dels förklara, att det extra krigstidstillägget skall utgå enligt samma grunder, som föreslagits i fråga om extra krigstidstillägg för enahanda tid åt lärare vid egentliga folkskolor och småskolor, därvid lärare vid småskoleseminarium, som äger behörighet till folkskolläraryrke, skall likställas med lärare vid egentlig folkskola och lärare med behörighet till småskolläraryrke skall likställas med lärare vid småskola;

dels och besluta, att i fråga om det extra krigstidstillägget skall i övrigt i tillämpliga delar gälla vad angående den tillfälliga löneförbättringen finnes stadgat i förut omförmälda kungörelse den 11 december 1917.

De till ärendet hörande handlingarna skola tillhandahållas riksdagens vederbörande utskott; och Kungl. Maj:t förbliver riksdagen med all kungl. nåd och ynnest städse välbevågen.

GUSTAF.

Värner Rydén.

Utdrag av protokollet över ecklesiastikärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 25 oktober 1918.

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern EDÉN,
 Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena HELLNER,
 Statsråden: PETERSSON,
 SHOTTE,
 PETRÉN,
 NILSON,
 LÖFGREN,
 friherre PALMSTIERNA,
 RYDÉN,
 THORSSON.

Departementschefen, statsrådet Rydén anförde:

Extra krigs-
 tidstillägg för
 senare halv-
 året av 1918
 åt lärare
 vid de av
 landsting och
 av städer, som
 icke deltaga i
 landsting,
 underhållna
 småskole-
 seminarierna.

I anledning av Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning och en i ämnet väckt motion anvisade riksdagen på extra stat för år 1918 ett förslagsanslag av 20,000 kronor för beredande under år 1918 av tillfällig löneförbättring åt lärare vid de av landsting och av städer, som icke deltaga i landsting, underhållna småskoleseminarierna att utgå enligt samma grunder, som riksdagen beslutat i fråga om tillfällig löneförbättring åt lärare vid folkskolor och småskolor, därvid lärare vid småskoleseminarium, som äger behörighet till folkskolläraryrke, skulle likställas med folkskollärare och lärare med behörighet till småskolläraryrke skulle likställas med lärare vid småskola, med rätt för Kungl. Maj:t att utfärda de närmare föreskrifter, som för tillämpning av dessa grunder kunde befinnas erforderliga.

Den 11 december 1917 utfärdade Kungl. Maj:t kungörelse i ämnet (Svensk författningssamling nr 850). Sagda kungörelse innehåller följande bestämmelser:

§ 1.

Tillfällig löneförbättring av statsmedel utgår för år 1918 med nedan angivna belopp till lärare vid av landsting eller av stad, som icke deltagar i landsting, underhållet småskoleseminarium, nämligen

a) med sexhundra kronor till vid 1918 års ingång anställd lärare, som äger behörighet till folkskolläraryrke och som vid sagda tidpunkt har eget äkta barn, vilket icke uppnått aderton års ålder; dock att löneförbättring med nu angivna belopp icke tillkommer gift kvinnlig yrkeshavare, vars man lever, och ej heller den, vilken vikarierar för tjänstledig lärare;

b) med fyrahundra kronor till lärare, som äger behörighet till folkskolläraryrke men som icke äger erhålla tillfällig löneförbättring med det i punkt a) omförmälda belopp; dock att sådan löneförbättring tillkommer vikarierande lärare endast under förutsättning, att hans avlöning icke understiger den minimiavlöning, som är stadgad för vikarie för på grund av sjukdom tjänstledig ordinarie eller extra ordinarie lärare vid folkskola;

c) med fyrahundra kronor till vid 1918 års ingång anställd lärare, som äger behörighet till småskolläraryrke, under förutsättning att han vid sagda tidpunkt har eget äkta barn, vilket icke uppnått aderton års ålder; dock att löneförbättring med detta belopp icke tillkommer gift kvinnlig yrkeshavare, vars man lever, och ej heller den, vilken vikarierar för tjänstledig lärare;

d) med tvåhundra femtio kronor till lärare, som äger behörighet till småskolläraryrke men som icke äger erhålla tillfällig löneförbättring med det i punkt c) omförmälda belopp; dock att sådan löneförbättring tillkommer vikarierande lärare endast under förutsättning, att hans avlöning icke understiger den minimiavlöning, som är stadgad för vikarie för på grund av sjukdom tjänstledig biträdande lärare vid folkskola, lärare vid mindre folkskola eller lärare vid småskola.

§ 2.

För åtnjutande av tillfällig löneförbättring gälla i tillämpliga delar samma villkor, som enligt kungörelse den 27 maj 1898 äro stadgade angående bidrag av allmänna medel till avlöning av lärare och lärarinnor vid av landsting eller stad, som ej i landsting deltagar, inrättat seminarium för bildande av lärare och lärarinnor vid småskola m. m.

§ 3.

Under de i §§ 1 och 2 här ovan i övrigt stadgade villkor må tillfällig löneförbättring utgå utan hinder därav,

att läraren endast under en del av året innehaft den anställning, för vilken löneförbättringen skall utgå, i vilket fall löneförbättringen må utgå för den tid, han sålunda varit anställd, eller

att undervisningen vid läroanstalten till följd av rådande smittosam sjukdom måst för någon tid inställas.

§ 4.

Den tillfälliga löneförbättringen utgår till lärare, som är anställd med ömsesidig rätt till uppsägning på viss tid, efter kalenderår och till vikarierande lärare efter läsår samt utbetalas till vederbörande lärare i samma ordning, som är bestämd beträffande hans i penningar utgående avlöning i övrigt.

§ 5.

De till löneförbättring åt lärare enligt denna kungörelse utgående medel skola på rekvisition, som av vederbörande seminariestyrelse bör, i huvudsaklig enlighet med föreskrivet formulär, göras tidigast den 1 maj 1918 samt senast före utgången av januari månad påföljande år, av Våra befallningshavande efter vederbörlig granskning utbetalas, sedan seminariets inspektor vitsordat riktigheten av de för statsbidragens erhållande lämnade uppgifterna.

§ 6.

Vad i denna kungörelse finnes föreskrivet med avseende på lärare skall äga tillämpning på såväl manliga som kvinnliga lärare.

Nu har folkskolöverstyrelsen i skrivelse den 24 oktober 1918 hemställt om förslag till 1918 års urtima riksdag angående ytterligare tillfällig löneförbättring för år 1918 åt lärare vid de av landsting och av städer, som icke deltaga i landsting, underhållna småskoleseminarierna efter samma grunder som dem, enligt vilka sådan löneförbättring kunde varda tillerkänd lärare vid folk- och småskolor.

Till stöd för denna framställning har överstyrelsen anfört:

Då jämlikt 1917 års riksdags beslut tillfällig löneförbättring för år 1918 utgår åt lärare vid de av landsting och av städer, som icke deltaga i landsting, underhållna småskoleseminarier enligt samma grunder, som riksdagen beslutat i fråga om tillfällig

löneförbättring åt lärare vid folkskolor och småskolor, därvid lärare vid småskoleseminarium, som äger behörighet till folkskolläraryrke skall likställas med folkskollärare och lärare med behörighet till småskolläraryrke skall likställas med lärare vid småskolor, då vidare lärarna vid här berörda småskoleseminarier av ålder även i övrigt i fråga om statsbidrag till deras avlöning varit likställda med lärare vid folkskolor och småskolor och då tvivel ej kan råda angående ifrågavarande lärares behov av hjälp i det svåra ekonomiska betryck, vari den rådande dyrtiden försätter framför allt löntagare, synes det överstyrelsen uppenbart, att dessa seminariers lärare även böra komma i åtnjutande av sådan ytterligare tillfällig löneförbättring för år 1918, som kan komma att beviljas lärarna vid folk- och småskolor.

Jag tillåter mig erinra därom, att Kungl. Maj:t förut denna dag på min framställning beslutit avlåta proposition till riksdagen om extra krigstidstillägg åt lärare och lärarinnor vid egentliga folkskolor och småskolor. Av skäl, som folkskolöverstyrelsen anfört, synes det mig då självfallet, att medel böra äskas hos riksdagen för beredande av extra krigstidstillägg jämväl åt förenämnda lärarpersonal vid vissa småskoleseminarier. Sistberörda tillägg torde böra utgå med belopp, motsvarande det extra krigstidstillägget åt lärarpersonalen vid egentliga folkskolor och småskolor. I övrigt torde för det extra krigstidstilläggets utgående till lärarpersonalen vid småskoleseminarierna böra i tillämpliga delar gälla samma bestämmelser, som angående den tillfälliga löneförbättringen äro stadgade i förut omförmälda kungörelse den 11 december 1917.

Ett förslagsanslag av 10,000 kronor torde vara för ändamålet erforderligt.

På grund av det anförda hemställer jag, att Eders Kungl. Maj:t täcktes föreslå riksdagen att

dels för beredande av extra krigstidstillägg för tiden från och med den 1 juli till och med den 31 december 1918 åt sådana befattningshavare, som avses i Kungl. Maj:ts kungörelse den 11 december 1917 (Svensk författningssamling nr 850) angående tillfällig löneförbättring för år 1918 åt lärare vid de av landsting och av städer, som icke deltaga i landsting, underhållna småskoleseminarierna, å *extra tilläggsstat* för år 1918 under åttonde huvudtiteln anvisa ett förslagsanslag å 10,000 kronor;

dels förklara, att det extra krigstidstillägget skall utgå enligt samma grunder, som föreslagits i fråga om extra krigstidstillägg åt lärare vid egentliga folkskolor och småskolor, därvid lärare vid småskoleseminarium, som äger behörighet till folkskolläraryrke, skall likställas

med lärare vid egentlig folkskola och lärare med behörighet till småskolläraryrke skall likställas med lärare vid småskola;

dels ock besluta, att i fråga om det extra krigstidstillägg skall i övrigt i tillämpliga delar gälla vad angående den tillfälliga löneförbättringen finnes stadgat i förut omförmälda kungörelse den 11 december 1917.

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan behagade Hans Maj:t Konungen lämna bifall; och skulle proposition av den lydelse, bilaga vid detta protokoll utvisar, avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:

Em. G:son Bergman.